

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Приймальна комісія

ПРОГРАМА

додаatkового вступного випробування
для вступників на навчання за освітнім ступенем «магістр»
(освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст»)
за спеціальностями 014 «Середня освіта (Українська мова і
література)», 035 «Філологія (Українська мова і література)»
(на основі ступеня «бакалавр», здобутого за іншою спеціальністю)

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Загальні відомості. Програма складена відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки напряму (спеціальності) 8.02030301, 7.02030301.

Приєм абітурієнтів, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень (ОКР) «бакалавр філології», для здобуття ОКР 8.02030301, 7.02030301 за напрямом (спеціальністю) українська мова і література „магістр філології” проводиться за результатами фахових вступних випробувань з української мови та літератури. Вони відбуваються у формі тестового контролю.

Мета вступного випробування полягає у з’ясуванні рівня теоретичних знань і практичних умінь і навичок, необхідних для опанування нормативних і варіативних дисциплін за програмою підготовки фахівця ОКР 8.02030301, 7.02030301 - “Українська мова і література.”

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння дисциплін, передбачених навчальним планом для підготовки за ОКР магістр 8.02030301, 7.02030301 - “Українська мова і література.” абітурієнти повинні мати освітньо-кваліфікаційний рівень (ОКР) «бакалавр філології», освіту за напрямом / спеціальністю українська мова та література та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі філології. Обов’язковою умовою також є вільне володіння державною мовою.

2. ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Загальні питання

Історія української мови

Діалектологія

Лексикологія. Лексикографія. Фразеологія

Фонетика. Фонологія

Морфологія. Морфеміка. Словотвір

Синтаксис

Фольклор

Давня українська література

Історія української літератури I половини XIX століття
Історія української літератури II половини XIX століття
Історія української літератури кінця XIX – початку XX століття
Історія української літератури I половини XX століття
Історія української літератури II половини XIX століття
Сучасна українська література

3. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

УКРАЇНСЬКА МОВА

Загальні питання. Історія української мови. Діалектологія.

1. Походження української живорозмовної мови.
2. Місце української мови серед інших слов'янських мов.
3. Історія української літературної мови як державної.
4. Періодизація історії української літературної мови.
5. Роль Т.Г.Шевченка в історії української літературної мови.
6. Роль І.Котляревського в історії української літературної мови.
7. Унормування українського правопису (XIX – поч. XXI ст.).
8. Умови функціонування української мови у XIX – на початку XX століття.
9. Варіанти української літературної мови в процесі її історичного розвитку.
10. Зміни в українській літературній мові XX – XXI ст. (загальна характеристика).
11. Літературна мова й діалекти. Питання про діалектну основу української літературної мови.
12. Характеристика південно-східного українського наріччя.
13. Характеристика північного українського наріччя.
14. Характеристика південно-західного українського наріччя.

Лексикологія. Лексикографія. Фразеологія.

15. Слово як мовна одиниця. Слово як об'єкт лексикології та семасіології. Дві сторони в слові: зовнішня та внутрішня. До питання про мовний знак. Поняття лексеми.
16. Багатозначність слів у сучасній українській літературній мові.
17. Омоніми, синоніми, антоніми та пароніми в сучасній українській літературній мові: їх склад, різновиди та стилістичне використання.
18. Склад української лексики з погляду її походження.
19. Склад української лексики зі стилістичного погляду. Лексика загальнонародна і обмеженого використання.
20. Лексика сучасної української мови з погляду її активного і пасивного складу.
21. Стилiстичні шари лексики сучасної української літературної мови.
22. Шляхи та засоби поповнення лексики української літературної мови.

23. «Словарь української мови» за редакцією Б.Грінченка.
24. Українська лексикографія ХХ - ХХІ століття.
25. Перекладні словники (шеститомний “Українсько-російський словник” (1953 – 1963 рр.), “Російсько-український словник” (1968 р.) та ін.).
26. Тлумачні словники (“Словник української мови” в 11-ти томах та ін.).
27. Фразема як мовна одиниця, її ознаки. Типи фразем. Використання фразем у різних стилях української літературної мови. Джерела фраземіки української літературної мови. Найважливіші словники і збірки української фраземіки.

Фонетика. Фонологія.

28. Голосні і приголосні фонем сучасної української мови та їх класифікація.
29. Чергування голосних фонем у процесі словотворення та при відмінюванні.
30. Чергування /о/ та /е/ з /і/ в українській мові (з історичними коментарями).
31. Чергування /о/ та /е/ з нулем звука як наслідок занепаду редукованих /ь/, /ъ/.
32. Чергування /е/ з /о/ після шиплячих та після [й] (з історичними коментарями).
33. Звуки /и/ та /і/ (в історичному висвітленні).
34. Чергування приголосних фонем у сучасній українській літературній мові.
35. Подовження приголосних як наслідок фонетичних змін і збігу приголосних при словотворенні. Приставні приголосні звуки в сучасній українській мові, історія їх виникнення.
36. Явища асиміляції і дисиміляції в сучасній українській літературній мові.
37. Спрощення груп приголосних у сучасній українській літературній мові (з історичними коментарями).
38. Звукосполучення ри, ли (з історичними коментарями).
39. Орфоепія. Орфоепічна норма. Основні правила літературної вимови голосних і приголосних звуків.
40. Інтонація та її складові елементи (фразовий наголос, паузи, ритміка, мелодика, тембр, темп). Словесний наголос у сучасній українській літературній мові, його характер і функції.
41. Правопис слів іншомовного походження.

Морфологія. Морфеміка. Словотвір.

42. Питання про частини мови та принципи їх класифікації у мовознавчій літературі.
43. Лексичне і граматичне значення слова. Способи вираження граматичних значень слова в сучасній українській літературній мові.
44. Становлення сучасних відмін іменників (з історичними коментарями).
45. Поділ іменників на відміни. Відмінювання іменників I відміни (з історичними коментарями). Правопис відмінкових закінчень.

46. Відмінювання іменників II відміни (з історичними коментарями). Правопис відмінкових закінчень.
47. Відмінювання іменників III відміни (з історичними коментарями).
48. Відмінювання іменників IV відміни (з історичними коментарями).
49. Прикметник. Лексичне значення прикметника, його морфологічні ознаки та синтаксична роль.
50. Прикметники якісні та відносні (власне відносні, присвійні, т.зв. порядкові й займенникові). Ступені порівняння прикметників та способи їх утворення. Засоби вираження суб'єктивної оцінки якості.
51. Займенник. Розряди займенників за значенням та відношенням до іменників, прикметників, числівників. Відмінювання та правопис займенників.
52. Відмінювання і правопис різних розрядів займенників.
53. Числівник. Поділ числівників за значенням та будовою (з історичними коментарями). Відмінювання та правопис числівників.
54. Основи дієслів та їх словотворчі можливості. Дієвідмінювання. Класи дієслів.
55. Категорія способу. Значення і вживання дійсного, умовного та наказового способів дієслів. Утворення форм умовного та наказового способів.
56. Граматична категорія стану. Перехідні та неперехідні дієслова. Зворотні дієслова. Категорія виду дієслів. Способи творення видових пар.
57. Категорія часу. Значення та вживання дієслівних форм теперішнього, минулого, давньоминулого і майбутнього часів в українській мові.
58. Питання про обсяг дієслівної лексеми. Дієвідмінювані та недієвідмінювані форми дієслова. Неозначена форма (інфінітив), її значення, утворення і синтаксичні функції.
59. Категорія особи і числа дієслів, їх значення, способи вираження. Безособові дієслова.
60. Дієприкметник, його значення та синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники, їх творення та правопис.
61. Дієприслівник, його значення та синтаксична роль. Творення і правопис дієприслівників.
62. Прислівник. Розряди прислівників за значенням. Правопис прислівників.
63. Структура прислівникових основ. Способи творення прислівників у сучасній українській літературній мові.
64. Прийменник. Творення і вживання прийменників, їх правопис.
65. Сполучник. Поділ сполучників за походженням і будовою.
66. Частки як частина мови. Групи часток за значенням. Словотворчі й формотворчі частки, їх правопис. Функції часток.
67. Вигуки як частина мови. Семантичні групи вигуків. Розряди вигуків за їх складом і утворенням. Звуконаслідувальні слова, їх функції і вживання.
68. Перехідні явища в системі частин мови (субстантивізація, прономіналізація, адвербіалізація і т. ін.).

69. Основні поняття словотвору: словотвірна база, мотивуюча основа, словотвірний формант. Словотвірний тип. Словотвірний ланцюжок і гніздо. Ступеневий характер словотворення.
70. Морфонологічні особливості словотворення. Явища морфемного шва: чергування фонем, інтерфіксація, усічення твірної основи і т. ін.
71. Способи словотворення в сучасній українській літературній мові.

Синтаксис.

72. Словосполучення як синтаксична одиниця. Змістові та структурні ознаки словосполучення. Типи словосполучень.
73. Типи речень у сучасній українській мові (за метою висловлювання, інтонацією, модальністю та будовою).
74. Повні й неповні речення. Типи неповних речень.
75. Односкладні речення. Типи односкладних речень.
76. Підмет, його типи та способи їх вираження.
77. Присудок, його типи та способи їх вираження.
78. Додаток, його різновиди та способи їх вираження.
79. Означення, його різновиди та способи їх вираження.
80. Обставини. Типи обставин за значенням, способи їх вираження.
81. Однорідні члени речення. Розділові знаки при них.
82. Відокремлені члени речення в сучасній українській літературній мові. Умови відокремлення.
83. Вставні та вставлені слова, словосполучення і речення.
84. Порядок слів у реченні, його синтаксичні, семантичні та стилістичні функції.
85. Класифікація складних речень.
86. Складносурядні речення (синтаксичні відношення між їх компонентами). Розділові знаки в складносурядних реченнях.
87. Складнопідрядні речення (синтаксичні відношення між їх компонентами). Типи підрядних речень. Розділові знаки в складнопідрядних реченнях.
88. Складнопідрядні речення із кількома підрядними.
89. Безсполучникові складні речення. Види безсполучникових складних речень, розділові знаки в них.
90. Пряма і непряма мова. Невласне пряма мова.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

1. Предмет і специфіка художньої літератури.
2. Композиція художнього твору.
3. Літературні роди, види, жанри.
4. Силабо-тонічна система віршування в українській поезії. Віршові розміри.
5. Специфіка та жанри фольклору. Історія збирання та вивчення українського фольклору.

6. Ідейно–художні особливості українських народних дум.
7. Мотиви та жанри українських народних ліричних пісень.
8. “Літопис руський”: композиція, стиль, зміст легенд “Повісті минулих літ”, “Київського” та “Галицько–Волинського” літописів.
9. Жанр (традиційний і новітній погляди), композиція, образи-персонажі “Слова о полку Ігоревім”.
10. Монументалізм та орнаменталізм як літературні стилі України–Русі.
11. Послання Івана Вишенського: проблематика, стиль, образи–персонажі. Оцінка послань І.Вишенського в літературознавстві.
12. Українське літературне бароко (низове й високе; раннє, зріле, пізнє). Представники українського бароко та їхні твори.
13. Життєвий і творчий шлях Григорія Сковороди.
14. “Поемата” Василя Довговича як видатне явище пізнього українського бароко.
15. Поема І.Котляревського “Енеїда” як перший твір нової української літератури. Жанр і стиль поеми.
16. Бурлескно–реалістичні оповідання та повісті Г.Квітки–Основ’яненка.
17. Розвиток жанру байки в українській літературі першої половини ХІХ ст. Байки Є.Гребінки та Л. Боровиковського.
18. Становлення нової української літератури в Галичині (“Руська трійця”) та на Закарпатті в першій половині ХІХ ст.
19. Життя і творчість О.Духновича.
20. Творчість Т.Шевченка в критиці та літературознавстві.
21. Рання творчість Т.Шевченка (1837–1843 рр.).
22. Лірика Т.Шевченка 1843–1847 років.
23. Творчість Т.Шевченка періоду заслання (1847–1857).
24. Творчість Т.Шевченка 1857–1861 рр.
25. Тема жіночої долі в поемах Т.Шевченка “Наймичка”, “Марина”, “Марія”. І.Франко про образ жінки в творчості Т.Шевченка.
26. Історична тема у творчості Т. Шевченка (“Гамалія”, “Гайдамаки”, “Чернець”, “Іржавець”).
27. Поеми Т.Шевченка “Сон” (“У всякого своя доля”), “Кавказ”, “І мертвим, і живим...”, “Єретик” (ідейний зміст, жанрово–стильові особливості).
28. Український романтизм: національні особливості, тематично-стильові течії, жанрове багатство.
29. Історична основа, проблематика та жанрово-стильові особливості роману П.Куліша “Чорна рада”.
30. Проблематика та художня майстерність байок Л.Глібова. Особливості жанру байки.
31. Проза Ю.Федьковича. Леся Українка про особливості стилю письменника.
32. Новаторство “Народних оповідань” Марка Вовчка. “Народні оповідання” в оцінці критики.

33. Повість Марка Вовчка “Інститутка” (тема, ідея, особливості композиції, образи–персонажі).
34. Реалізм та художня майстерність повістей І. Нечуя-Левицького “Микола Джеря” та “Кайдашева сім’я”.
35. Основні мотиви та художнє новаторство поезії П. Грабовського. Літературно–критичні праці П. Грабовського.
36. Проблематика та особливості композиції роману Панаса Мирного “Хіба ревуть воли, як ясла повні?”.
37. Роман Панаса Мирного “Повія” (проблематика, майстерність композиції, образи–персонажі).
38. Драматургія М. Старицького. Поняття про драму як літературний вид.
39. Проблематика та конфлікти драматургії І. Карпенка–Карого (“Наймичка”, “Безталанна”).
40. Новаторство І. Карпенка–Карого – комедіографа (“Сто тисяч”, “Хазяїн”, “Мартин Боруля”). Особливості жанру комедії.
41. Роль М. Кропивницького в розвитку української драматургії та національного театру.
42. Проблематика, жанрово–стильові особливості та образи роману А. Свидницького “Люборацькі”.
43. Збірка І. Франка “З вершин і низин” (композиційна структура, головні мотиви та настрої).
44. Збірка І. Франка “Зів’яле листя” та її роль у розвитку української ліричної поезії.
45. Поема І. Франка “Мойсей” (джерела, особливості композиції, філософська проблематика, засоби творення образів).
46. Творча еволюція І. Франка–прозаїка (від реалізму “бориславського” циклу до психологізму “Перехресних стежок” та імпресіонізму “Сойчиного крила”).
47. Драма І. Франка “Украдене щастя” (джерела, характер конфлікту та композиція, образи–персонажі).
48. Діяльність І. Франка як критика та літературознавця.
49. Лірика Лесі Українки (головні мотиви громадянської та інтимної лірики, особливості стилю). Оцінки в критиці (статті І. Франка, М. Зерова, Д. Донцова).
50. Джерела та характер конфлікту драми Лесі Українки “Бояриня”. Проблема національного характеру в драмі.
51. Проблема свободи особистості в драмі Лесі Українки “Камінний господар”. Характер конфлікту та композиція драми.
52. Джерела, жанрові особливості, ідейний зміст, композиція та образи драми Лесі Українки “Лісова пісня”.
53. Проблема мистецтва у драмах Лесі Українки “У пущі” та “Оргія”.
54. Імпресіонізм у новелістиці М. Коцюбинського (“На камені”, “Цвіт яблуні”, “Невідомий”, “В дорозі”, “Intermezzo”, “Сон” та ін.).

55. Проблематика та художнє новаторство повісті М.Коцюбинського “Fata morgana”.
56. Джерела, прикмети неоромантизму та імпресіонізму в повісті М.Коцюбинського “Тіні забутих предків”.
57. Проблематика та жанрово-стильове новаторство повісті О.Кобилянської “Царівна”.
58. Ідейно-художня своєрідність новелістики О.Кобилянської (“Valse melancolique”, “Битва”, “Некультурна”, “За готар”).
59. Проблема землі в однойменній повісті О.Кобилянської. Композиція та образи-персонажі твору. Особливості повісті як епічного жанру.
60. Джерела, проблематика та жанрово-стильові особливості повісті О.Кобилянської “В неділю рано зілля копала”.
61. Новелістика В.Стефаніка першого періоду творчості.
62. Новелістика В.Стефаніка 1916-1933 рр. (“Діточа пригода”, “Марія”, “Сини”). Новела як вид епосу.
63. Життя і творчість О.Олеся. Головні мотиви лірики поета. Особливості поезики О.Олеся як представника раннього українського символізму.
64. Проблематика та новаторство драматургії В.Винниченка (“Брехня”, “Чорна Пантера і Білий Медвідь”, “Між двох сил”).
65. Драма В.Самійленка “Чураївна” (джерела, характер конфлікту, образи-персонажі).
66. Літературні угруповання та організації 20-х років в Україні. Літературна дискусія 1925-1928 рр.
67. Збірка П.Г.Тичини “Сонячні кларнети” (композиція, основні мотиви, особливості стилю).
68. Мотиви, жанрово-стильові особливості лірики П.Г.Тичини 20-х років (зб. “Замість сонетів і октав”, “Плуг”).
69. Проблема смерті і безсмертя людини у поемі “Похорон друга” П.Г.Тичини.
70. Мотив “людина і суспільство” в поетичній творчості М.Рильського 20-х років (зб. “Під осінніми зорями”, “Синя далечінь”, “Крізь бурю і сніг”).
71. Гуманістичний пафос лірики М.Рильського періоду “третього цвітіння” (зб. “Троянди і виноград”, “Далекі небосхили”, “Голосіївська осінь”).
72. Тема України в творчості В.Сосюри.
73. Гуманістичний пафос лірики Є.Плужника.
74. Ідейно-естетичні пошуки в творчості М.Бажана.
75. Українська драматургія 20–30-х років ХХ ст. Творчість М.Куліша (“Народний Малахій”, “Мина Мазайло”, “Патетична соната”).
76. Теми, ідеї, стильова своєрідність оповідань В.Підмогильного (“Проблема хліба”, “В епідемічному бараці”, “Собака”).
77. Футуризм як авангардистська течія в українській поезії 20-х рр. Творчість М.Семенка (лірика, поема “Степ”).
78. Головні мотиви новел та повістей М.Хвильового.

79. Відображення морального розкладу суспільства періоду встановлення радянської влади в романі А.Головка “Бур’ян” та оповіданні М.Хвильового “Іван Іванович”.
80. Тематика, стилеві особливості новел Гр.Косинки (“На золотих богів”, “Політика” та ін.).
81. Образ України в ліриці Євгена Маланюка.
82. Тема голодомору в Україні у романах Уласа Самчука “Марія” та Василя Барки “Жовтий князь”.
83. Проблематика та художня своєрідність творів Остапа Вишні.
84. Роман Ю.Яновського “Вершники” (своєрідність жанру, композиція і характери героїв твору).
85. Творчість О.П.Довженка 20–30-х рр. (основні теми, художня своєрідність, жанр кіноповісті).
86. Творчість О.П.Довженка періоду Другої світової війни (оповідання, кіноповість “Україна в огні”).
87. Проблема “людина і війна” в “Повісті полум’яних літ” О.Довженка.
88. Майстерність зображення людських характерів в кіноповісті О.Довженка “Зачарована Десна”.
89. Проблематика та поетика роману Ліни Костенко “Маруся Чурай”.
90. Історична романістика Р.Іваничука “Журавлиний крик”, “Мальви”).
91. Концепція духовності в романі “Собор” О.Гончара.
92. Драматургія І.Кочерги (“Свіччине весілля”, “Ярослав Мудрий”).
93. “Празька школа” в українській поезії. Мотиви творчості О.Теліги та О.Ольжича.
94. Тема та ідейно-художні особливості роману І.Багряного “Сад Гетсиманський”.
95. Поетична творчість В.Симоненка.
96. Жанрово-тематичний діапазон прози Є.Гуцала.
97. Життя і творчість В.Стуса.
98. Лірика Ліни Костенко.
99. Новаторство лірики І.Драча.
100. Проблематика та художні особливості новел Григора Тютюнника.
101. Творчість поетів Закарпаття 20-30-х рр. ХХ ст.: В.Гренджа-Донський, Ю.Боршош-Кум’ятський, Зореслав.
102. Проза М.Томчання та Івана Чендея (проблематика, художня своєрідність).
103. Мотиви лірики П.Скунця.
104. Історична романістика Павла Загребельного (“Диво” або “Роксолана”).
105. Тематика та поетика прози Валерія Шевчука.
106. Головні мотиви та поетика лірики Д.Павличка.

4. СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Екзаменаційний білет складається з таких тестових завдань:

1-25 – тестові завдання з української мови
25-50 – тестові завдання з української літератури.

6. ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

УКРАЇНСЬКА МОВА

Бевзенко С.П., Литвин Л.П., Семеренко Г.В. Сучасна українська мова. Синтаксис: Навч. посібник. — К.: Вища шк., 2005.

Безпояско О. К., Городенська К. Г., Русанівський В. М. Сучасна українська літературна мова. Підручник для студентів філологічних факультетів вузів. — К.: Вища школа, 1993. — 336 с.

Боднар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія: Навч. посіб. — К.: Академія. 2006. — С. 195–354.

Вакарюк Л., Панцьо С. Українська мова: Морфеміка і словотвір. — Тернопіль: Лілея, 1999.

Великий тлумачний словник сучасної української мови. — К.: Ірпінь: ВТФ "Перун", 2001. — 1440 с.

Вихованець І. Р. Прийменникова система української мови. — К.: Наукова думка, 1980. — 288 с.

Вихованець І. Р. Система відмінків української мови. — К.: Наукова думка, 1987. — 232 с.

Вихованець І. Р. Частина мови в семантико-граматичному аспекті. — К.: Наукова думка, 1988. — 256 с.

Вихованець І., Городенська К. Теоретична морфологія української мови. — К.: «Пульсари». — 400 с.

Вихованець І.Р. Граматика української мови. Синтаксис. — К.: Либідь, 1993.

Вовченко Г. Синтаксис складного речення сучасної української літературної мови: Методичні розробки до практичних занять для студентів філологічного факультету (спеціальність «Українська мова і література»). — Вид 2. — Ужгород: Гражда, 2010.

Вовченко Г.І., Венжинович Н.Ф. Морфеміка і словотвір сучасної української літературної мови. — Ужгород: Мистецька лінія, 2000.

Волох О.Т. Сучасна українська літературна мова: Вступ. Фонетика. Орфоепія. Графіка і орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Словотвір: Навч. посіб. — К.: Вища школа, 1986. — С. 3–28, 130–182, 195–196.

Галас А. М. Практична пунктуація: Навчально-методичний посібник для студентів філологічних спеціальностей. — Ужгород, 2002. — 84 с.

Ганич Д.І., Олійник І.С. Словник лінгвістичних термінів. — К.: Вища школа, 1985. — 360 с.

Глібчук Н.М., Добосевич У.Б. Сучасна українська мова. Морфологія. Практикум: Навч. посіб. — К.: Знання, 2009. — С. 486.

- Горпинич В. О.* Морфологія української мови. – К.: Вид. центр «Академія», 2004. – 336 с.
- Горпинич В. О.* Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфонологія: Навч. посіб. – К.: Вища школа, 1999.
- Грищенко А. П., Мацько Л. І., Плющ М. Я., Тоцька М. І., Уздиган І. М.* Сучасна українська літературна мова. – К.: Вища школа, 1997. – 434 с.
- Дудик П. С., Литовченко В. М.* Сучасна українська мова: Завдання і вправи : навчальний посібник. – К.: Академія, 2007. – 264 с.
- Єрмоленко С. Я., Бибик С. П., Тодор О. Г.* Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів. – К.: Либідь, 2001. – 224 с.
- Жовтобрюх М. А.* Займенник у системі частин мови // Мовознавство. – 1994. – № 6. – С. 18-22.
- Жовтобрюх М. А.* Система частин мови в українській лінгвістичній традиції // Мовознавство. – 1993. – № 3. – С. 3 –13.
- Жовтобрюх М. А.* Українська літературна мова. – К.: Наукова думка, 1984. – С. 85 – 110.
- Жовтобрюх М. А., Кулик Б. М.* Курс сучасної української літературної мови. Ч. I. – К.: Вища школа, 1972. – 402 с.
- Жовтобрюх М. А., Кулик Б. М.* Курс сучасної української літературної мови. – [3-є вид.]. – Ч. I. – К.: Вища школа, 1965. – 423 с.
- Каранська М. У.* Синтаксис сучасної української літературної мови. — К.: Либідь, 1995.
- Клименко Н. Ф.* Основи морфеміки сучасної української мови. – К., 1998.
- Кулик Б. М.* Курс сучасної української літературної мови: Синтаксис / 2-е вид., перероб. і доп. — К.: Рад. шк., 1965. — Ч. II.
- Курс сучасної української літературної мови /* За ред. Л. А. Булаховського: В 2 т. – К., 1951. – Т. I.
- Леонова М. В.* Сучасна українська літературна мова: Морфологія. – К., 1983. – 264 с.
- Орфографічний словник української мови /* Уклали: С. І. Головащук, М. М. Пещак, В. М. Русанівський, О. О. Тараненко. – К.: Довіра, 1994. – 864 с.
- Пискач О. Д., Гоца Е. Д.* Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія: Метод. розроб. до пр. занять. – Ужгород: Гражда, 2009. – 65 .
- Погрібний М. І.* Орфоепічний словник. – К., 1984. – 629 с.
- Розумик Т. Венжинович Н.* Морфологія сучасної української літературної мови: Методичні розробки практичних занять... – Ужгород: Патент, 2002. – 75 с.
- Русанівський В. М.* Означальні, предикативні і модальні прислівники // УМЛШ. – 1967. – № 4.
- Сабадош І. В.* Сучасна українська літературна мова: Вступ. Лексикологія і семасіологія. Фразеологія. Лексикографія: Практикум для студентів-філологів спеціальності «Українська мова і література». – Ужгород, 2010. – 124 с.

Синтаксис простого речення сучасної української літературної мови: Методичні розробки до практичних занять для студентів філологічного факультету (спеціальність “Українська мова і література”) / А.М.Галас, В.І.Добош, І.В.Сабадош. — Ужгород, 1999.

Слинько І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання: Навч. посібник. — К.: Вища шк., 1994.

Словник української мови: В 11 т. — К.: Наукова думка, 1970 – 1980.

Словотвір сучасної української літературної мови. — К.: Наук, думка, 1979.

Сучасна українська літературна мова / За ред. А.П. Грищенка К.:Вища школа,1997.

Сучасна українська літературна мова / За ред. М.Я. Плющ. — К.: Вища школа, 1994.

Сучасна українська літературна мова : підручник / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін.; за ред. А. П. Грищенка. — [2-ге вид., перероб. і допов.] — К.: Вища школа, 1997. — 493 с.

Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / За ред. О. Д. Пономаріва. —К.: Либідь,1994.

Сучасна українська літературна мова: Вступ. Фонетика / За заг. ред. І. К. Білодіда. — К.: Наукова думка, 1969. — 436 с.

Сучасна українська літературна мова: Збірник вправ: Навч. посібник / М. Я. Плющ, О. І. Леута, Н. П. Гальона. — К.: Вища школа, 1995. — 284 с.

Сучасна українська літературна мова: Лексика і фразеологія / За заг.ред. І.К.Білодіда. — К.: Наук. думка, 1973. — 440 с.

Сучасна українська літературна мова: Морфологія / За заг. ред. І.К. Білодіда. — К.: Наукова думка, 1969.

Сучасна українська літературна мова: Синтаксис / За заг. ред. І.К.Білодіда. — К.: Наук. думка, 1972.

Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія: Навч. посіб. / О. І. Бондар, Ю. О. Карпенко, М. Л. Микитин-Дружинець. — К.: Академія, 2006. — 368 с.

Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка: Практикум : навчальний посібник / За ред. М.М. Фашенко. — К.: Академія, 2010. — 176 с.

Сучасна українська мова / За заг. ред. О. Д. Пономарева. — К.: Либідь, 1997. — 310 с.

Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова. Фонетика. Орфоепія. Графіка і орфографія : завдання і вправи. — К.: Вища школа, 1995. — 151 с.

Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української мови: Навч. посіб. — К.: Знання, 2007. — 495 с.

Українська мова: енциклопедія / редкол.: В.М. Русанівський (співголова), О.О. Тараненко (співголова), М.П. Зяблюк та ін. — [2-ге вид., випр. і доп.] — К.: Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2004. — 824 с.

Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. – К. : Наук. думка, 2007. – 288 с.

Шевченко Л.Ю., Різун В.В., Лисенко Ю.В. Сучасна українська мова: Довідник. – К.: Либідь, 1993. – С. 132–173.

Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови. — К.: Видавничий центр „Академія”, 2004.

Ющук І.П. Українська мова.– К.: Либідь, 2006. – 639 с.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

1. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). – Тернопіль, 1994.
2. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995.
3. Історія української літератури XIX ст.: У 3 кн. / за ред. М.Т. Яценка. – К.: Либідь, 1997.
4. Історія української літератури XX ст.: У 2 кн. /За ред. В.Г. Дончика. – К.: Либідь, 1998. – Кн. 1.
5. Петров В., Чижевський Д., Глобенко М. Українська література; Мірчук І. Історія української культури. – Мюнхен-Львів, 1994.
6. Українське слово. Хрестоматія: У 4 кн. – К.: Рось, 1994 – 1995. – Кн. 1, 3, 4; друге вид. – 2001.
7. Історія української літератури XIX ст.: У 2 кн.: Підручник / О.Гнідан, Л.Дем'янівська, С.Кіраль та ін.; За ред. О.Гнідан. – К.: Вища школа, 2003. – Кн.1,2.
8. Історія української літератури. Кінець XIX – початок XX ст. – У 2 кн.: Підручник / за ред. О. Гнідан. – К.: Либідь, 2005. – Кн. 1,2.
9. Літературознавчий словник–довідник / За ред. Р.Т.Гром'яка, Ю.І. Коваліва, В. І. Теремка. — К.: Академія, 2007
10. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці, 2001.
11. Гроно нездоланих співців. Літературні портрети українських письменників XX сторіччя, твори яких увійшли до оновлених шкільних програм. – К., 1997.
12. Євшан М. Критика. Літературознавство. Естетика. Упор., передмова та примітки Н. Шумило. – К., 1998.
13. Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. М. Зубрицької. – Львів, 1996.
14. Українська література: Підручник для 9 кл. загальноосв. навч. закл./ М.П. Ткачук, М.М.Сулима. – К.: Освіта, 2009.
15. Українська література: Підручник для 10 кл. загальноосв. навч. закл.(рівень стандарту, академічний рівень) / Г.Ф. Семенюк, М.П. Ткачук, О.В. Слоновьська та ін. – К.: Освіта, 2010.
16. Українська література: Підручник для 11 кл. загальноосв. навч. закл./ За заг. ред. проф. Г.Ф. Семенюка. – К.: Освіта, 2002.

17.Голомб Л., Барчан В., Козак М., Балла Е. Українська література. Збірник тестових завдань для підготовки до ЗНО. – Ужгород: Ліра, 2013.